

Державна архівна служба України
Центральний державний архів зарубіжної україніки

ТЕМАТИЧНИЙ ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ
«УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗА КОРДОНОМ
(за документами ЦДАЗУ)»

Частина I

ПЛАСТ

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
Центрального державного архіву
зарубіжної україніки
Протокол від 29 листопада № 7

Укладач:

Шереметьєва В. В.
старший науковий співробітник
відділу використання інформації
документів ЦДАЗУ

ПЕРЕДМОВА

Протягом ХХ століття в еміграції були створені численні осередки молодіжного руху – потужна сила, здатна не тільки презентувати на міжнародному рівні здобутки свого народу, але разом із тим формувати новий тип нації. Діяльність молодіжних організацій була спрямована на збереження традицій та історії українського народу та поширення інформації про Україну серед міжнародної спільноти.

Одним з найбільш розвинених напрямків молодіжного руху українців за кордоном став Пласт. Ця молодіжна організація була покликана виховувати молодь на морально-християнських засадах, плекати лідера та українського патріота, формувати власні національні риси характеру. З ініціативи та зусиллями Пласту проводилися конференції, з'їзди, організовувалися різноманітні культурно-просвітницькі заходи, друкувалися періодичні видання.

Діяльність цієї організації можна простежити за документами Центрального державного архіву зарубіжної україніки (ЦДАЗУ). Основний масив документів з історії та діяльності Пласту знаходиться у фонді № 29 «Українська скаутська організація Пласт поза межами України» описи № 1 та № 2. Найбільш повно відображено діяльність цієї організації в Канаді та США. Серед документів обіжники, нотатки промов, доповіді, анкети («запитники»), а також методичні рекомендації з організації дозвілля.

На особливу увагу заслуговують Видання Головної Пластової Булави, Крайових пластових організацій та окремих пластових частин, які хронологічно охоплюють період з 1946 по 1982 роки. Це статті щодо основної діяльності пластових осередків, повідомлення про організацію дозвілля молоді, відзначення пам'ятних дат, інформаційні доповіді представників крайових пластових старшин а також звіти про проведену роботу.

Тематичний перелік «Українські молодіжні організації за кордоном (за документами ЦДАЗУ) Частина I. Пласт» систематизовано за географічно-хронологічним принципом. Розділи, де вміщено не лише документи архівного фонду, а й джерела з довідково-інформаційного (бібліотечного) фонду ЦДАЗУ, поділені на підрозділи: архівний фонд та довідково-інформаційний фонд.

Відповідно, тематичний перелік має таку структуру:

1. Пласт в Канаді.

1.1 Архівні документи.

1.2 Довідково-інформаційний фонд.

2. Пласт у США.

2.1 Архівні документи.

2.2 Довідково-інформаційний фонд.

Хронологічно документи тематичного переліку охоплюють період:

- архівного фонду: 1951–1977 рр.;
- бібліотечного фонду: 1979–1982 рр.

В графі тематичного переліку «Анотація» коротко наведено зміст документів, включених до нього.

Тематичний перелік «Українські молодіжні організації за кордоном (за документами ЦДАЗУ) Частина I. Пласт» адресований науковцям, дослідження яких пов'язані з даною темою, працівникам архіву під час підготовки виставок, написанні статей та добірок у засоби масової інформації, консультуванні дослідників, що працюватимуть у читальному залі, та всім, хто цікавиться цим питанням.

№ № з/п	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документі в справі (тому, частини)	Пошукові дані справи (тому, частини)	Мова документів справи (тому, частини)	Анотація
---------------	-------------------------------------	---	--	--	----------

1	2	3	4	5	6
1. Пласт в Канаді					
1.1. Архівні фонди					
1	«Записки українського пластуна. Число 23. Пластові іспити вмінь та навичок», Нью-Йорк-Торонто, 1955 р.	1955	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 1, спр. 1, арк. 1–51.	Укр.	Видання містить необхідний перелік вмінь пластуна з певного фаху, зокрема, столярство, акторство, вітрильництво та інші.
2	Документи (обіжник, проект промови, нотатки промов та доповідей) з вишколу пластового юнацтва, [др. пол. XX ст.]	[др. пол. XX ст.]	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 1, спр. 2, арк. 2, 7–9 зв., 21–24.	Укр.	Обіжник Т. П. Ч. 2, Торонто, 11 червня 1973 р. містить завдання для юнаків, виконання яких дасть можливість проходити підготовку у підготовчому таборі «Золота Булава». Промова В. Соханівського «Пізнаймо юнаків!» про виховання юнаків. Програми роботи з юнаками.
3	Документи (доповіді, запитники, схеми, таблиці) вишколу керівників виховної діяльності [др. пол. XX ст.]	[др. пол. XX ст.]	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 1, спр. 3, арк. 1–5, 6–11, 30–38.	Укр.	Схеми і таблиці щодо підготовки керівників виховної діяльності. Анкета для учасників з'їзду-відправи щодо ролі провідника. Доповідь щодо поняття і ролі провідництва.

1	2	3	4	5	6
4	«Вогонь орлиної ради» – орган Орлиного Круга при головному булавному Уладу пластунів новаків і пластунок новачок (УПН). Круг братчиків і сестричок, Нью-Йорк-Торонто, 1954–1955 рр.	1954–1955	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 4, арк. 3–4 зв., 4 зв.–5 зв., 16–16 зв., 23–24, 24 зв.–26 вз., 27–31 зв.	Укр.	<p>Стаття Е. Гойдиша «Новацькі імпрези» про роль свят у вихованні дітей (ч. 9).</p> <p>Стаття М. Світуха «За зміну характеру наших імпрез» піднімається проблема вдосконалення форм методів та змісту проведення свят для молоді (там само).</p> <p>Звернення «Лист старого орла» до членів організації щодо стану та основних завдань Уладу пластунів новаків і пластунок новачок (там само).</p> <p>Стаття «Фізична культура у пластовому вихованні» висвітлює питання форм та методів фізичного виховання в пластовому середовищі (ч. 11).</p> <p>Стаття М. Юркевич «Фізичне виховання в літньому пластовому таборі для дітей новацького віку 8-12 років життя» (там само).</p> <p>Стаття О. Гаврилюка «Фізичне виховання в новацьких вмілостях» висвітлює особливості фізичного навантаження для різних вікових груп (там само).</p>
5	«Пластова одноднівка» - видання пластової станиці з нагоди пластового тижня 3–7 червня, Монреаль, 1956 р.	1956	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 28, арк. 3–3 зв., 4, 4 зв.–5 зв., 5 зв.–7.	Укр.	<p>Стаття М. Мариняк «Співпраця батьків з пластовими виховниками над вихованням характеру у пластової молоді» про роль батьків і вчителів у формуванні характеру молоді людини (ч. 2).</p> <p>Стаття О. Бачинського «Роля Пласту-Приюту в житті пластової сім'ї» про формування особливої дружньої атмосфери всередині Пласту (там само).</p> <p>Стаття М. Світуха «Підсумки минулого» про діяльність Пластової станиці в Монреалі у період з 1953 по 1956 рік (там само).</p> <p>Стаття Б. Мельник «Пластовий Дім у Монреалі» про матеріальні аспекти організації Пластової станиці у Монреалі (там само).</p>

1	2	3	4	5	6
6	«Зустріч» – бюлетень пластової ювілейної зустрічі, 1957 р.	1957	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 30, арк. 2., 3–3 зв., 5., 6–6 зв., 7.	Укр.	<p>Повідомлення «Святковий наказ Головної Пластової Булави» щодо відзначення 45 річниці Українського Пласту (ч. 1)</p> <p>«Особовий склад проводу ювілейної зустрічі» – список відповідальних осіб за програму проведення ювілейної зустрічі з нагоди 45 річниці Українського Пласту (там само).</p> <p>Вірш Василя Ковалю «Марш пластунів» (ч. 3).</p> <p>Повідомлення «Наш репортер звітує» про другий і третій дні проведення ювілейної зустрічі з нагоди 45 річниці Українського Пласту (там само).</p> <p>Пісня ювілейної зустрічі «Грають сурми», музика пл. сен. В. Гайдук, слова пл. сен. М. Василик (там само).</p>
7	«Пластові вісті» - неперіодичний вісник Головної пластової старшини, Детройт-Торонто-Нью-Йорк, 1958 р.	1958	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 26, арк. 7 зв.–10 зв.	Укр.	Резолюції Других зборів Конференції Українських пластових організацій, що відбулися 30 травня – 1 червня 1958 року в м. Ніагара-Фоллс (Канада) (ч. 1/23).
8	«До висот» – міжкрайовий журнал старшого пластунства, Торонто–Філадельфія–Нью-Йорк, вересень–жовтень 1959–[червень–липень 1960 рр.].	1959– [1960]	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 34, арк. 3–3 зв., 16–16 зв., 33, 36 зв.–37, 63 зв.–64.	Укр.	<p>Повідомлення про роботу IV Загального з'їзду уладів старших пластунів і старших пластунок (30 серпня – 1 вересня 1958 р.). Містить резолюцію з'їзду (ч. 1-2).</p> <p>Стаття Г. Савчак «Місце старшої пластунки в Пласті». Автор визначає основні цілі і завдання в Уладі старших пластунок (ч. 5-6).</p> <p>Стаття І. Іваницького «Водне пластування» про створення морських гуртків в рамках Українського Пласту (ч. 7-8).</p> <p>Стаття Я. Лешко «Пластуни переможцями на Мазепинському здвигу молоді» про спортивні змагання</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>19–20 вересня 1959 р., присвячені 250-річчю пам'яті гетьмана Івана Мазепи (там само).</p> <p>Стаття М. Стріли «Ось так поговорім собі...» - роздуми автора про способи та види пластування в уладах старших пластунів і старших пластунок (ч. 1).</p> <p>Стаття Л. Ч. Ролех «Часом без шпильки» про проведення I Крайового з'їзду уладів старших пластунів і старших пластунок в Канаді (там само).</p>
9	«Про наше гасло» – видає канцелярія КПС, [1960 р.]	[1960]	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 29, арк. 1–1 зв., 1 зв.–4 зв., 5 зв.–6, 6 зв.–8 зв.	Укр.	<p>Повідомлення «Про наше гасло» про завдання, що стоять перед пластовими провідниками з нагоди відзначення Шевченківського ювілейного року.</p> <p>Повідомлення пл. сен. Ц. Паліїв «Підсумки розгляду найактуальніших пластових виховних справ та напрямкі пластової праці на 1961 р.»</p> <p>Комунікат ч. 1/Ш про підготовку святкувань з нагоди ювілейного Шевченківського року.</p> <p>Обіжник ч. 14/60 про юнацькі змагання, присвячені 100 річниці вшанування пам'яті Тараса Шевченка.</p>
10	«Інформативний бюлетень пластової станиці в Монреалі», Монреаль, жовтень 1966– червень 1967 рр.	1966–1967	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 36, арк. 10–13, 18–19, 19–20, 23–25	Укр.	<p>Повідомлення «З життя нашої станиці» про роботу в літніх таборах (ч. 4/10).</p> <p>Міжкрайова пластова зустріч (МПЗ – 1967). Обіжник ч. 16 щодо таборування пластового юнацтва на гуртковій і курінній базі (ч. 3/13).</p> <p>Міжкрайова пластова зустріч (МПЗ – 1967). Обіжник ч. 17 щодо проведення спортивних змагань з легкої атлетики (там само).</p> <p>Міжкрайова пластова зустріч (МПЗ – 1967). Обіжник ч. 20 щодо порядку й дисципліни учасників МПЗ (там само).</p>

1	2	3	4	5	6
11	«Пластовий шлях» – орган пластової думки, Торонто, 1966–1967 рр.	1966–1967	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 11, арк. 5–7 зв., 16 зв.– 18 зв., 19–20, 20 зв.–23, 23 зв.–25, 32–33, 46 зв.–51, 51 зв.–55, 63 зв.–64 зв., 73 зв.–85, 85–88 зв., 125–126, 127–134, 149 зв.–153, 167–169.	Укр.	<p>Стаття Я. Гладкий «Другий пластовий конгрес». В статті аналізуються основні проблеми організації Пласту, та зазначаються основні завдання на перспективу (ч. 2/9).</p> <p>Стаття М. Плав'юка «Гляньмо на себе». Автор акцентує увагу на недостатності громадського виховання пластової молоді (там само).</p> <p>Стаття Л. Храплива «Книжка у Пласті» висвітлює значення української книжки у патріотичному вихованні молоді (там само).</p> <p>Стаття Т. Горохович «Ще до проблеми юнацтва». В статті аналізуються основні напрями пластової виховної концепції та розглядається їх застосування в практичній виховній роботі (там само).</p> <p>Стаття Я. Спольського «Громадська діяльність старшого пластуна» (там само).</p> <p>Стаття Л. Винницького «Майбутність Пласту в Канаді» висвітлює роботу VI-го Крайового з'їзду УСП в Монреалі, що відбувся 25-26 грудня 1965 р. (там само).</p> <p>Стаття В. Савчака «До проблем перебудови головного пластового проводу». Автор розглядає проблеми, пов'язані з реорганізацією структури Пласту, акцентує увагу на необхідності узгодження основних засад діяльності організації (ч. 1/12).</p> <p>Стаття М. Плав'юка «Пласт і Світовий конгрес вільних українців», в якій піднімається питання налагодження взаємозв'язку між Пластом та СКВУ, висвітлюються основні напрямки роботи щодо цієї співпраці (там само).</p> <p>Стаття Х. Томків «Майбутня дія української молоді», в якій піднімаються проблеми збереження ідентичності української групи у чужому довіллі (там само).</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>Доповідь А. Фіголя «Проблеми дії та розвитку пластової організації в діаспорі» (ч. 2/13).</p> <p>Стаття О. Репетило «Слово пластової виховниці». Автор аналізує вплив оточення на виховання української молоді в еміграції (там само).</p> <p>Стаття В. Маркуся «До питання про три головні обов'язки пластуна». Автор формулює основний обов'язок пластуна навколо трьох гасел «БОГ – БАТЬКІВЩИНА – СПІЛЬНОТА» (ч. 3/14).</p> <p>Інформаційні доповіді представників крайових пластових старшин «Умовини і перспективи пластової праці в поодиноких країнах поселення». Представлені доповіді Ю. Ференцевича «Пласт у США», М. Світухи «Пласт у Канаді», Ю. Семківа «Пласт в Австралії», А. Герасимович «Пласт у Великобританії» (там само).</p> <p>Стаття В. Палієнка «До проблеми проводу і виховання в укладі пластового юнацтва». Автор аналізує «гурткову систему» і «самовиховання» як основні методи, що застосовуються при вихованні юнацтва (ч. 4/15).</p> <p>Інформаційні доповіді представників крайових пластових старшин «Умовини і перспективи пластової праці в поодиноких країнах поселення». Представлені доповіді М. Василик «Пласт у Аргентині» (там само).</p>
12	«Сонце крізь дощ» – одноднівка, видана з нагоди Міжкрайової пластової зустрічі на пластовій оселі «Батурин», 1967 р.	1967	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 30, арк. 24, 37, 37 зв.	Укр.	<p>Привітальне слово Юрія Старосольського, Голови Головної пластової ради, на ватрі Міжкрайової пластової зустрічі, присвяченої 50-річчю відновлення змагань за державність України.</p> <p>Список «Пластові зустрічі на терені Північної Америки в часі від 1948 до 1967 року.</p> <p>Програма дня української молоді в Оттаві.</p>

1	2	3	4	5	6
13	«Пластовий шлях» – орган пластової думки, Торонто, 1968–1969 рр.	1968–1969	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 12, арк. 8 зв.–10, 13–18 зв., 18 зв.–23, 28 зв.–29 зв., 30–31, 57 зв.–59 зв., 81–83, 88–91, 97–100 зв., 113–115 зв., 142 зв.–145, 158–166.	Укр.	<p>Стаття Д. Струка «Пласт у 2000-ому році». Автор розглядає основні проблеми організації, можливі шляхи їх вирішення та завдання Пласту на майбутнє (ч. 1/16).</p> <p>Стаття Р. Павлишина «Пластовий Конгрес Другий і українці у діаспорі». Автор акцентує увагу на актуальності завдань Пласту при збереженні самобутності української спільноти в діаспорі (там само).</p> <p>Стаття І. Головінського «Психологічні основи юнацького пластування». Автор аналізує основні психологічні ствердження щодо виховання та порівнює їх із засадами пластування (там само).</p> <p>Стаття І. Бардина. «Програмові цілі Пласту в Канаді» (там само).</p> <p>Стаття К. Горбач «Традиція чи майбутнє?» Автор інформує про діяльність Пласту в Німеччині після 2-ї Світової війни (там само).</p> <p>Стаття В. Савчака «Про політичне виховання у Пласті» (ч. 2/17).</p> <p>Стаття Р. Сенчука «Дія пластової організації серед української спільноти в Канаді». Автор висвітлює діяльність Пласту в Канаді за 20 років (1948-1968) (ч. 3–4/18–19).</p> <p>Доповідь Г. Коренець «Роля та досягнення Пласту в Україні», виголошена на 2-му семінарі Пластового Конгресу Другого. Автор інформує про розвиток Пласту в Україні від початку його заснування і до 2-ї Світової війни (там само).</p> <p>Доповідь Х. Мазуркевич-Бардин «Завдання Пласту – виховати провідників», виголошена на 2-му семінарі Пластового Конгресу Другого. Автор піднімає питання</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>переорганізації Пласту у відповідності до нових потреб часу (там само).</p> <p>Стаття Т. Горохович і О. Тарнавського «Читаючи курінні і таборіві видання». Автори висвітлюють юнацьку журналістську діяльність та роблять огляд видань Пласту (там само).</p> <p>Стаття Т. Горохович «Виклик пластовому майбутньому». Автор акцентує увагу на необхідності змін в організації роботи Пласту, щоб він і надалі зміг виконувати свої основні функції (ч. 3–4/22–23).</p> <p>Стаття О. Гаврилюка «Здоровельні проблеми в літніх таборах та оселях нашої молоді». Автор звертає увагу на основні проблеми, пов'язані зі здоров'ям та санітарним станом в літніх таборах пластунів, і пропонує шляхи їх вирішення (там само).</p>
14	Те саме, 1970 р.	1970	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 13, арк. 23–23 зв., 27–30, 36 зв. –39, 61–64, 73 зв.–81 зв., 82–90 зв.	Укр.	<p>Стаття о. І. Сиротинського «Релігійність – основа духовності пластуна» про роль релігійності у вихованні молоді (ч. 1–2)</p> <p>Стаття М. Плав'юка «Мета, дефініція і назва Пласту». Автор висловлює своє бачення проблеми внесення змін до назви, дефініції і мети Пласту (там само).</p> <p>Стаття О. Кандиби «Пластова метода». Автор акцентує увагу на потребі поглибленого теоретичного вивчення методу самовиховання серед вихователів, та його застосування в окремих вікових групах пластунів (там само).</p> <p>Стаття В. Боровського «До історії українського Пласту на Волині» (там само).</p> <p>Стаття Л. Храпливої «Підсумки праць ідеологічної підкомісії». Автор висвітлює особливості виховання</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>молоді у відповідності до ідеологічних настанов Пласту в умовах діаспори (ч. 3–4/26–27).</p> <p>Стаття Л. Онишкевича «Впливи оточення на сьогоденного пластуна». Автор розглядає основні проблеми української молоді у США, визначає основні шляхи їх подолання задля залучення та утримання молодих людей в пластових або інших українських організаціях (там само).</p>
15	Те саме, 1971 р.	1971	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 14, арк. 81 зв.–86 зв., 87–90 зв.	Укр.	<p>Стаття А. Гладилевича «Чистіша від сльози вона хай буде». Автор піднімає питання культури української мови в пластовому середовищі (ч. 4/31).</p> <p>Стаття Л. Храпливої «Українські групи в країнах поселення». Автор аналізує проблеми, спільні для пластових організацій в різних країнах світу, зокрема, вплив зовнішнього оточення, соціальної сфери, економічних умов, церкви на молодь і збереження її української самобутності за таких умов (там само).</p>
16	Те саме, 1972–1973 р.	1972–1973	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 15, арк. 5–6 зв., 7–8 зв., 11–14 зв., 22 зв.–25 зв., 124–126 зв., 140 зв.–141 зв., 160–163 зв., 184 зв.–185 зв.	Укр.	<p>Стаття Г. Коренець «До питання ідейних основ пластового виховання». Автор піднімає питання можливості виховної діяльності Пласту в умовах постійного проживання українців за кордоном (ч. 1/32).</p> <p>Стаття Т. Когута «Українська мова вдома і у Пласті та засоби її плекання в УПН». Автор звертає увагу на необхідність збереження української мови серед молоді і визначає роль Пласту у вирішенні цієї проблеми (там само).</p> <p>Стаття Л. Храпливої «Українські групи в країнах поселення» (Продовження). Автор аналізує проблеми, спільні для пластових організацій в різних країнах світу, зокрема, вплив культурного життя, молодіжних</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>організацій на молодь і збереження її української самобутності за таких умов (там само).</p> <p>Стаття А. Коморовського «Батьки і Пласт». Розглядається роль батьків-вихователів у Пласті. Визначаються основні завдання опікуна пластової частини і форми його взаємодії з батьками (там само).</p> <p>Стаття Л. Лугової «Спогад про Пласт у Тернополі» (ч. 2/37).</p> <p>Стаття М. Раковського «Проблема вишколу пластових провідників у США» Автор аналізує ситуацію щодо підготовки пластових провідників у США і дає рекомендації щодо вирішення проблем (там само).</p> <p>Стаття О. Сагайдаківського «Проблема старшопластунської групи і її ефективності». Автор розглядає «старшопластунську групу» як об'єкт соціологічного дослідження. Акцентує увагу на мотивації та проблемах всередині групи, визначає поняття «зрілої» або «ефективної» «старшопластунської групи» (ч. 4/39).</p> <p>Інформація «Звіт директора приватної гімназії у Рогатині за шк. рік 1923/24» про діяльність Пласту в Рогатині в 20-х роках ХХ століття (там само).</p>
17	«До вершин» - пластова одноднівка з нагоди 25-річчя діяльності Пластової станиці в Торонто, Торонто, 1973 р.	1973	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 39, арк. 1, 1-1 зв., 1 зв.-2.	Укр.	<p>Ювілейний наказ з нагоди відзначення 25-річчя діяльності Пластової станиці в Торонто.</p> <p>Стаття О. Сагайдаківського «У 25-річчя Пластового Сеніорату в Торонті». Автор аналізує пророблену роботу і визначає завдання для подальшої діяльності пластового сеніорату в Торонто.</p> <p>Стаття Юрія Харака «Початки Пластової Станиці, Торонто». Автор розповідає про зародження Пласту в Торонто.</p>

1	2	3	4	5	6
1.2. Довідково-інформаційний фонд					
	«Новий шлях» – орган Українського Національного Об'єднання, Вінніпег, 1979 р.	1979	ЦДАЗУ, бібл. ф. 3, інв. № 6039-О	Укр.	Стаття Т. Г. «Як пластує юнацтво в таборах». Про таборування як один з найважливіших засобів пластового виховання (ч. 42, 20 жовтня). Інформація Марії Павлишин про проведення тижня Пласту Пластовою організацією української молоді в Торонто (там само).
18	«Новий шлях» – орган Українського Національного Об'єднання, Вінніпег, 1980 р.	1980	ЦДАЗУ, бібл. ф. 3, інв. № 6040-О	Укр.	Стаття Андрія Качора «Пласт і його виховні завдання». Автор розглядає основні етапи становлення «Пласту», його завдання та основні принципи організації (ч. 39–40, 27 жовтня).
19	«Вільне слово» – часопис національної єдності, Торонто, 1980 р.	1980	ЦДАЗУ, бібл. ф. 3, інв. № 6455-О	Укр.	Повідомлення «Перша Гетьманська вірлиця в Канаді» про нагородження пластунки-юначки Марти Максимець рідкісним і почесним пластовим званням – «гетьманською вірлицею» (ч. 2, 12 січня).
2. Пласт у США					
2.1. Архівні фонди					
20	«Геральд» – інформатор «Ордену Хрестоносців». Видання 5 і 20 Куренів УПС, Нью-Йорк, 1946-1956 рр.	1946–1956	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 41, арк. 4 зв.–5.	Укр.	Стаття Гелетки «Лицарськість – гідність як виховна проблема» про моральні чесноти у пластовому законі.
21	«Пластовий листок» – видання Крайової пластової старшини, Детройт, 1951–1972 рр.	1951–1972	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 25, арк. 14–14 зв., 25, 48–51 зв., 62 зв.–65.	Укр.	Стаття Ф. Л. «Найважливіше завдання» про роль пластової преси і літератури у вихованні молоді (ч. 9/24). Стаття О. Б. «Наша гордість і мрія...» про відкриття Пластового Дому в Детройті (ч. 10/25). Стаття А. М. «Посвячення Нового Сокола» про відзначення свята з нагоди освячення місця для літнього

1	2	3	4	5	6
					<p>таборування – «Новий Сокіл» (там само).</p> <p>Повідомлення «Пластовий з'їзд в Канаді» про відкриття Першого загального пластового з'їзду Канади, який відбувся 1-2 вересня 1951 р. (там само).</p> <p>Стаття З. Корчинського «Пластова ідея завжди жива» про підготовку та проведення ювілейної міжкрайової пластової зустрічі (ч. 3/129).</p> <p>Звіт Крайової таборової комісії щодо організації роботи у пластових таборах у 1972 році (там само).</p>
22	«Новий сокіл» – бюлетень Референтури оселі української молоді при пластовій станиці, Буффало, 1951 р.	1951	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 24, арк. 3 зв.	Укр.	Повідомлення о. Стасюка «Від задуму до діла» про організацію української оселі пластовою групою в Буффало (ч. 1).
23	«Листи дружнього зв'язку» 1-го Куреня УПС ім. О. та С. Тисовських, Буффало, серпень-грудень, 1952 р., б/д.	1952, б/д.	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 45, арк. 4 зв.–5, 12–12 зв., 27, 28–35 зв.	Укр.	<p>Стаття Л. Бачинського «Перший пластовий часопис на Карпатській Україні» про видання в 1924 році першого пластового часопису «Пластун-Юнак-Черкес» (ч. 2/17).</p> <p>Редакційна стаття «На порозі Нового Року...» про здобутки 1-го Куреня УПС у 1952 році. (ч. 3/18).</p> <p>Протокол зустрічі 1-го Куреня УПС, Торонто, 1 вересня 1952 року (там само).</p> <p>Редакційна стаття «Вісімдесятиріччя нашого ДРОТ-а» про відзначення ювілею основоположника пластової організації Олександра Тисовського (Сірого Лева). (ч. 61-62).</p> <p>Бібліографія друкованих праць проф. Олександра Тисовського. (там само).</p>
24	«Пластові вісті» - неперіодичний вісник Головної пластової	1953–1977	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 26, арк.	Укр.	<p>Проект Статуту Конференції Пластових Організацій (ч. 1/10).</p> <p>Постанова Головної Пластової Булави від</p>

1	2	3	4	5	6
	старшини, Детройт, 1953–1977 рр.		5–6 зв., 13–19, 29–39, 40–41, 42–46, 47–53.		<p>15 грудня 1974 року щодо організації роботи пластових керівників УПН (ч. 2/75).</p> <p>Статут Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), схвалений 7-ми Зборами КУПО 4-5 грудня 1976 р. (ч. 1/77).</p> <p>Перелік основних прав і обов'язків Начального Пластуна, схвалених 5-ми Зборами КУПО 6-7 вересня 1970 р. і доповнених 7-ми Зборами КУПО 4-5 грудня 1976 р. (там само).</p> <p>Статут Головної Пластової Ради, схвалений 7-ми Зборами КУПО 5 грудня 1976 р. (там само).</p> <p>Список членів Головного і Крайових пластових проводів станом на 1 листопада 1977 р. (там само).</p>
25	«Молоде життя» - журнал пластового юнацтва, Детройт, січень-лютий, 1953–1958 рр.	1953–1958	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 3, арк. 4 зв.–5 зв., 18, 22 зв.–23, 32 зв., 33, 34–34 зв., 35, 35 зв.–36, 41–41 зв., 42–42 зв., 50 зв.–51, 53, 53 зв., 58–58 зв., 63–63 зв., 63 зв.–64 зв., 69 зв.–72.	Укр.	<p>Стаття ОКА «Пластова таємниця» автор звертає увагу на зміни, що відбуваються у пластовому середовищі з плином часу, зокрема, як змінилось поняття пластової чесноти «пластова таємниця» (ч. 1/109).</p> <p>Стаття Я. Гладкого «Летунське пластування» про особливості «летунського пластування» і його роль в програмі виховної діяльності пластового юнацтва (там само).</p> <p>Стаття М. Гаврилишина «Куритибські пластуни в Понта Гроссі» про організацію «Веселого пластового вечора» в Понта-Гроссі 13-14 вересня 1952 року (там само).</p> <p>Стаття Б. Кравців «Роман Шухевич – пластун» присвячена пам'яті ген. Романа Шухевича. Автор розповідає про юнацькі роки Романа Шухевича та його діяльність в пластовому моряцькому курені «Чорноморці» (ч. 2).</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>Стаття Л. Кисілевської-Ткач «Як психологічні можливості дітей сприяють їхньому правильному вихованню» (там само).</p> <p>Стаття М. Костко «Наші завдання» про основні цілі і завдання Пласту в рамках реалізації служби на благо Батьківщини (там само).</p> <p>Стаття Г. О. Павліва «На крилах у простори» про потребу організації «летунського пластування» (там само).</p> <p>Стаття Л. Терлецької «Пластовий заробіток» про різноманітні можливості заробітку для потреб організації (там само).</p> <p>Стаття М. Василика «Курс для юнацьких виховників в Нью Йорку» про навчання керівників юнацьких груп на базі чоловічого коша Нью-йоркської станиці (там само).</p> <p>Стаття М. Костко «Пригляньмося дійсності». Автор розповідає про виховання дітей у Радянському Союзі і акцентує увагу на важливості Пласту і його цінностей (ч. 3).</p> <p>Стаття В. Галана «Перші пластові справи в Карпатах 1912 р.» (там само).</p> <p>Стаття М. Костко «Закладаймо основи летунського пластування» про особливості цього виду пластування і перспективи для майбутнього молоді (там само).</p> <p>Стаття М. З. «Про ощадність» – про одну з вимог пластового закону (там само).</p> <p>Стаття Л. Тер «Чи ми справжні пластуни?». Автор піднімає питання чим відрізняються пластуни від іншої молоді (там само).</p> <p>Стаття Діда Марка, ЧК «По морю, по морю...» про</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>водне пластування стрийських пластунів у 20-х роках ХХ століття (початок), (ч. 1).</p> <p>Стаття «Будь українським пластуном». Уривок з листа з настановами молодому пласту (ч. 2/113).</p> <p>Повідомлення «Сорок років тому» – опис теренових вправ і змагань пластунів, що відбулися в околицях Львова в кінці червня 1914 року (там само).</p> <p>Стаття Діда Марка, ЧК «По морю, по морю...» про водне пластування стрийських пластунів у 20-х роках ХХ століття (закінчення), (там само).</p> <p>Лист основника Пласту д-ра О. Тисовського – Дрота «Вам, любі подруги і друзі!» (ч. 1 (137)).</p> <p>Повідомлення «Українські пластуни взяли участь у скаутському ювілейному Джемборе» (там само).</p> <p>Повідомлення «Містерія пластової мандрівки землями України» про проведення змагання щодо знання української історії, культури, архітектури тощо (там само).</p> <p>Стаття С. Гела, Ч-ець «Пластові марки на службі України» про пластові марки як засіб успішної популяризації українського імені (там само).</p>
26	«Вогонь орлиної ради» – орган Орлиного Круга при головному булавному Уладу пластунів новаків і пластунок новачок (УПН). Круг братчиків і сестричок, Нью-Йорк-Торонто, 1954–1955 рр.	1954–1955	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 4, арк. 3–4 зв., 4 зв.–5 зв., 16–16 зв., 23–24, 24 зв.–26 вз., 27–31 зв.	Укр.	<p>Стаття Е. Гойдиша «Новацькі імпрези» про роль свят у вихованні дітей (ч. 9).</p> <p>Стаття М. Світуха «За зміну характеру наших імпрез» піднімається проблема вдосконалення форм методів та змісту проведення свят для молоді (там само).</p> <p>Звернення «Лист старого орла» до членів організації щодо стану та основних завдань Уладу пластунів новаків і пластунок новачок (там само).</p> <p>Стаття «Фізична культура у пластовому вихованні»</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>висвітлює питання форм та методів фізичного виховання в пластовому середовищі (ч. 11).</p> <p>Стаття М. Юркевич «Фізичне виховання в літньому пластовому таборі для дітей новацького віку 8-12 років життя» (там само).</p> <p>Стаття О. Гаврилюка «Фізичне виховання в новацьких вмілостях» висвітлює особливості фізичного навантаження для різних вікових груп (там само).</p>
27	«Записки українського пластуна. Число 23. Пластові іспити вмінь та навичок», Нью-Йорк-Торонто, 1955 р.	1955	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 1, спр. 1, арк. 1–51.	Укр.	Видання містить необхідний перелік вмінь пластуна з певного фаху, зокрема, столярства, акторства, вітрильництва та інші.
28	«Вісті з квартири начального пластуна» – бюлетень начального пластуна для внутрішнього вжитку Пласту, Буффало, 1957 р.	1957	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 5, арк. 2–6 зв., 9–12.	Укр.	<p>«На порозі ювілейного року» з промови, виголошеної Л. Сірим на Крайовому пластовому з'їзді в м. Торонто (Канада) 23 грудня 1956 року (ч. 1/4).</p> <p>Інформація «Начальний Пластун подає до загального відома» – звіт «начального пластуна» за 1956 рік (там само).</p> <p>Стаття О. Тисовського «Слівце про непластову молодь» (ч. 6).</p> <p>Інформація «З дії начального пластуна за 1958-ий рік» про основні напрямки діяльності Начального пластуна у 1958 році (там само).</p>
29	«Луна» – щомісячник старшого пластунства в США, Філадельфія, 1958 р.	січень, 1958	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 32, арк. 3 зв.–4, 6 зв.–7, 11 зв.–13,	Укр.	<p>Стаття Л. Скочиляс «Пласт і студент» про вплив пластового самовиховання на формування гарного громадянина і фахівця (ч. 2).</p> <p>Стаття «Впливи американських умовин на виховання молоді» (ч. 4).</p> <p>Стаття Л. Онишкевича «Другий з'їзд КУПО» про</p>

1	2	3	4	5	6
			17–17 зв.		<p>проведення Другого зїзду Конференції українських пластових організацій в Канаді 30 травня – 1 червня 1958 року (ч. 6).</p> <p>Стаття Г. Савчак «Чи табори є потрібні для старшого пластуна» (ч. 8).</p>
30	«Пластові вісті» - неперіодичний вісник Головної пластової старшини, Детройт-Торонто-Нью-Йорк, 1958 р.	1958	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 26, арк. 7 зв.–10 зв.	Укр.	Резолюції Других зборів Конференції Українських пластових організацій, що відбулися 30 травня – 1 червня 1958 року в м. Ніагара-Фоллс (Канада) (ч. 1/23).
31	«Вогонь орлиної ради» – орган Орлиного Круга при головному булавному Уладу пластунів новаків і пластунок новачок (УПН). Круг братчиків і сестричок, Нью-Йорк, 1958–1967 рр.	1958–1967	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 6, арк. 4 зв.–10 зв., 12–12 зв., 30–30 зв., 31–31 зв., 32–32 зв.	Укр.	<p>Повідомлення «Золотий ювілей журналіка «Готуйсь».</p> <p>Повідомлення «Що повинно бути в бібліотеці для новацьких вихованців» (ч. 20)</p> <p>Повідомлення «Підготовка до праці з новацтвом» про методи роботи з новацтвом (там само).</p> <p>Стаття О. Монастирської «Моделювання» про роль «виховника» в навчанні дітей моделюванню (там само).</p> <p>Стаття сестрички з табору «Великий луг» станиці в Чикаго «Камінчик “Рідного слова”» про гру, що спонукає до спілкування українською мовою (там само).</p> <p>Стаття Е. Гойдиш «Можливості фізкультурних занять новацтва зимою» (там само).</p> <p>Стаття Сестрички С. «Про ковзання» (там само).</p> <p>Стаття Е. Гойдиш «Вечір казок і оповідань для новацтва» про особливості організації вечора (там само).</p> <p>Стаття О. Тисовського «Чому кожний виховник/ця повинні відбутися вишкільний курс?» (ч. 21).</p> <p>Стаття О. Монастирської «Кілька порад для новацьких виховників/ць» про різні методи роботи з дітьми (там</p>

1	2	3	4	5	6
					само). Стаття Е. Гойдиш «Новацькі вмілості» про застосування новацьких вмілостей навесні (там само).
32	«Пластовий Меркурій. Посланець для виміни думок між пластовими проводами» - видання Головної пластової булавки, Детройт, 1959 р.	1959	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 7, арк. 4–7 зв.	Укр.	Програма відзначення 50-ліття Українського Пласту (ч. 3/4).
33	«До висот» – міжкrajовий журнал старшого пластуництва, Торонто–Філадельфія–Нью-Йорк, вересень–жовтень 1959–[червень–липень 1960 рр.].	1959– [1960]	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 34, арк. 3–3 зв., 16–16 зв., 33, 36 зв.–37, 63 зв.–64.	Укр.	Повідомлення про роботу IV Загального з'їзду уладів старших пластунів і старших пластунок (30 серпня – 1 вересня 1958 р.). Містить резолюцію з'їзду (ч. 1-2). Стаття Г. Савчак «Місце старшої пластунки в Пласті». Автор визначає основні цілі і завдання в Уладі старших пластунок (ч. 5-6). Стаття І. Іваницького «Водне пластування» про створення морських гуртків в рамках Українського Пласту (ч. 7-8). Стаття Я. Лешко «Пластуни переможцями на Мазепинському здвигу молоді» про спортивні змагання 19–20 вересня 1959 р., присвячені 250-річчю пам'яті гетьмана Івана Мазепи (там само). Стаття М. Стріли «Ось так поговорім собі...» - роздуми автора про способи та види пластування в уладах старших пластунів і старших пластунок (ч. 1). Стаття Л. Ч. Ролех «Часом без шпильки» про проведення I Крайового з'їзду уладів старших пластунів і старших пластунок в Канаді (там само).
34	«Вісті із станиці» - бюлетень пластової	1960	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2,	Укр.	Повідомлення «Станична старшина на 1960-ий рік» про обрання станичної старшини на загальних зборах

1	2	3	4	5	6
	<p>станіці в Детройті, Детройт, 1960 р.</p>		<p>спр. 33, арк. 20, 20 зв.–22, 24, 27 зв.–28, 35 зв., 36–38, 39, 41 зв.–42, 54 зв., 58 зв. –59, 60 зв. – 61, 62, 70, 72–72 зв.</p>		<p>станіці 6 лютого 1960 року (ч. 1/26). Стаття Ф. Любінецької «Підсумки ювілейних змагань у 1959 році» (там само). Стаття Л. Зубаль «Соняшні промені» про заснування підготовчого куріня «Соняшні промені» в рядах старшого пластунства (там само). Стаття В. Колодчина та М. Макара «Зелений яр» про розбудову пластової оселі «Зелений яр», за ініціативи батьків пластової молоді (там само). Редакційна стаття «Вірні на стійці» про діяльність Романа Татарського – щирого приятеля пластової молоді, голови Таборової комісії, громадського діяча (ч. 1/36). Стаття Р. Татарського «Табори» про організацію діяльності пластових таборів та підготовку до пластового з'їзду (там само). Стаття Д. Бойчук «Ювілейна пластова зустріч у 50-ліття Пласту» (там само). Стаття Р. Байко «Зимове пластування» про курінну зимову прогулянку 5 березня 1962 року (там само). Повідомлення «VII Крайовий пластовий з'їзд» про участь Детройтської пластової станіці в роботі VII Крайового пластового з'їзду (ч. 1/47). Стаття П. О. «Пластовий музей у Клівленді» про історію створення та діяльність музею пластового руху у Клівленді (там само). Стаття В. Колодчина «Наші сеніори при праці» про діяльність осередку сеніорів у 1964 році та вибори до управи осередку (там само). Стаття А. Слюсарчук «Музичний табір в Інтерлокен» про участь пластунки-юначки Ані Слюсарчук в роботі</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>відомого музичного табору-консерваторії для молоді в північному Мічігані (там само).</p> <p>Стаття А. Фіголя «До питання про осучаснення Пласту» (ч. 1(56)).</p> <p>Стаття І. Короля «Співпраця батьків із Пластом» (там само).</p>
35	«Сеньйорська ватра» - орган Українського пластового сеньйорату, Детройт-Клівленд, 1961–1967 рр.	1961–1967	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 8, арк. 3–4, 5 зв.–6, 7–8 зв., 16 зв.–18, 18 зв.–20, 23–24, 65 зв.–68 зв., 76–88, 109 зв.– 115, 127 зв.– 129 зв., 133 зв.– 134 зв., 146–147, 166–166 зв, 168 зв.– 173 зв., 173 зв.– 178 зв., 180–182.	Укр.	<p>Стаття Г. Приблуди «Діяльностеві проблеми Українського пластового сеньйорату» (ч. 1/18).</p> <p>Стаття М. Г. «Як зберегти вихований в Пласті актив?» (там само).</p> <p>Повідомлення «Із життя Українського пластового сеньйорату» – звіт сеньйоратів в Чикаго, Буффало, Детройті та Трентоні (там само).</p> <p>Стаття Г. Приблуди «Щоб було ясно». Міркування про минуле, сучасне і майбутнє Пласту (ч. 2/19).</p> <p>Лист Ю. П'ясецького до редакції «Сеньйорської ватри» щодо підготовки видання «Життя в Пласті» (там само).</p> <p>Стаття Г. Приблуди «Діяльностеві проблеми Українського пластового сеньйорату II» (там само).</p> <p>Стаття С. Накловича «У 75-ліття Батька Українського Пласту» про основоположника та ідейного провідника Українського Пласту Олександра Тисовського (ч. 4/21).</p> <p>Стаття «Сірий Лев» про життя і діяльність Начального пластуна Северина Левицького (Сірого Лева), (ч. 2/23).</p> <p>Стаття О. Тисовського «Ще теж і наш ювілей» присвячена 30 річниці пластового сеньйорату (ч. 3/24).</p> <p>Стаття О. Тисовського «Як я розумію УПС» про основні завдання Українського пластового сеньйорату (там само).</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>Стаття А. Фіголь «Дух Сірого Лева» про Начального пластуна Северина Левицького (там само).</p> <p>Стаття Р. Копач «Востаннє у Сірого Лева» про Начального пластуна Северина Левицького (там само).</p> <p>Стаття М. Костко «В світлі прожектора» критичний погляд на проблему майбутнього проводу Пласт (там само).</p> <p>Стаття М. Раковського «10 років Пласту в ЗДА». Автор аналізує пласт у США в історичному контексті (там само).</p> <p>Повідомлення «З нашого життя» про діяльність УПС у США, в Австралії та в Канаді (там само).</p> <p>Резолюції третіх зборів Конференції Українських пластових організацій, що відбулися 17–18 листопада 1962 року в Кергонксоні (ч. 3/28).</p> <p>Повідомлення «Українські пластуни на світовому Джемборі» про участь делегації Українського Пласту в 11 Світовому скаутському Джемборі, що відбувся поблизу Афінів (Греція) 1–11 серпня 1963 року (там само).</p> <p>Стаття Г. Бобків «Проблеми УПС» містить скорочено доповідь Голови УПС до 5 Крайового з'їзду УПС в США, який відбувся 19 жовтня 1963 року в Нью-Йорку (ч. 4/29).</p> <p>Стаття М. Костко «Молодь і обставини». Автор публікує головні тези своєї доповіді на 5 Крайовому з'їзді УПС в США (там само).</p> <p>Стаття Р. Сенчук «УПС і організоване українське життя поза межами рідного краю» (там само).</p> <p>Повідомлення «Пекуча проблема» про статеве виховання (ч. 1-2).</p> <p>Звіт про діяльність Голови УПС за період з</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>10 червня 1962 р. по 31 березня 1967 р. (ч. 1-2). Звіт про діяльність Заступника Голови УПС за період з 10 червня 1962 р. по 31 березня 1967 р. (там само). Звіт про діяльність Референта Організації і Діяльності Головної Булави УПС за 1962–1966 рр. (там само). Звіт про діяльність Референта Куренів УПС при Головній Булаві УПС за 1962–1966 рр. (там само). Касовий звіт Головної Булави УПС за період з 15 квітня 1961 р. по 31 грудня 1966 р. (там само). Звіт про діяльність Референта Видань Головної Булави УПС за 1961–1967 рр. (там само). Проект змін до Статуту УПС, виданого Головною Пластовою Булавою в 1955 р. (там само).</p>
36	Бюлетень XXII загальних зборів пластової станиці, Нью-Йорк, 1970 р.	1970	ЦДАЗУ, ф. 29, оп. 2, спр. 24, арк. 11–15 зв., 17–18 зв., 19–20 зв., 21–22, 23 зв.–24 зв.,	Укр.	<p>Звіт про діяльність Голови Станичної Старшини за період з 17 листопада 1969 р. по 22 листопада 1970 р. (ч. 5). Звіт про діяльність Коша пластунів з 1 січня по 20 жовтня 1970 р. (там само). Звіт про діяльність Коша пластунок з 1 листопада по 20 жовтня 1970 р. (там само). Звіт про діяльність Станичного Референта Вишколу з 16 листопада 1969 р. по 22 листопада 1970 р. (там само). Звіт про діяльність Голови Пластприятю за період з 15 листопада 1969 р. по 7 жовтня 1970 р. (там само).</p>
2.2. Довідково-інформаційний фонд					
37	«Народна воля» (Скрентон, США), 1979 р.	1979	ЦДАЗУ, бібл. ф. 3, інв. № 6331-О	Укр.	Стаття Н. Коропецької «Український Пласт зацікавлює молодь мистецтвом». Автор інформує, що до 30-річчя заснування Куріня старших пластунок «Перші Стежі» було створено спеціалізований табір мистецького спрямування «Стежки Культури», в програму якого

1	2	3	4	5	6
					входили практичні заняття з українськими митцями, поетами, відвідування театрів, музеїв тощо (ч. 3, 18 січня).
38	«Народна воля» (Скрентон, США), 1982 р.	1982	ЦДАЗУ, бібл. ф. 3, інв. № 6334- О	Укр.	<p>Стаття О. Корчака-Городиського «До 70-річчя Пласту». Автор розглядає історію становлення Пласту та основні її завдання в різні історичні періоди (ч. 6, 11 лютого).</p> <p>Повідомлення «Імпозантне проведення ювілейної міжкрайової пластової зустрічі – 1982» про проведення святкування з нагоди 70-річчя заснування й діяльності Пласту (ч. 32, 26 серпня).</p>

Старший науковий співробітник
відділу використання інформації документів

В. В. Шереметьєва